

GILLIAN HARVEY

Kníhkupectvo v Provence

Každá nová
kapitola sa
musí niekde
začať...

Ljndeni

Kníhkupectvo v Provence

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindenisk.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Gillian Harvey

Kníhkupectvo v Provence – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

Knihkupectvo
v Provence

GILLIAN HARVEY

Kníhkupectvo
v Provence

Z angličtiny preložila Natália Chudá

Ljndeni

Gillian Harvey: The Little Provence Book Shop
Copyright © Gillian Harvey, 2024
Published by arrangement with Rights People, London
Translation © Natália Chudá, 2026
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2026

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-5237-4
ISBN e-knihy 978-80-566-5261-9 (1. zverejnenie, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-5262-6 (1. zverejnenie, 2026) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-5260-2 (1. zverejnenie, 2026) (ePDF)

Venujem Richerovi

Prológ

Každé ráno vyzerá rovnako, dokonca aj tie nedeľné počas sezóny. O siedmej sa rozozvučí zvonica, vyženie Monique z postele, ona sa umyje, oblečie a zamieri do malej kuchynky, kde naplní medenú kanvicu a zapne plyn.

Kávu si tiež vždy pripraví rovnako: dve lyžičky mletej kávy uvarenej v kanvici naleje do porcelánovej šálky so zlatým okrajom a pridá dve kocky cukru z plechovej dózy. Keď teplo uvoľní chuť z mletej kávy, zhlboka sa nadýchne, a tá vôňa prebudí jej zmysly ešte pred tým, ako sa jej dotkne pier.

Keď má espresso hotové, sadne si k oknu a sleduje nádvorie – plynutie rána také známe ako čiary na jej dlani. André otvára dvere svojej pekárne a oprašuje si zo zástery múku; Theo kráča domov z raňajok s dvoma bagetami zabalenými v hedom papieri; Madame Lenorová bicykel radšej tlačí, než by riskovala jazdu po dlažbových kockách. O štvrtť na osem prejdú okolo staršie deti, ktorým sa prehýbajú chrbty pod obrovskými batohmi plnými kníh. Neochotne a zdĺhavo kráčajú na autobusovú zastávku.

Tento ranný pohľad mala rada. Vidieť ľudí, ktorí sa v priebehu rokov stali priateľmi či dokonca rodinou. Sledovať, ako sa vyvíjajú a menia, bojujú s ťažkosťami a učia sa, ako sa nad ne povzniesť alebo ich aspoň znášať. Keď vyrastala v Paríži, nikdy si nemyslela, že malomestský život môže byť taký pestrý. *Maman* so svojimi jasnočervenými perami a šatami na mieru pohrádala tým, čo nazývala „umierajúcim vidiekom“, a uprednostňovala zostať tam, kde to žilo.

Avšak existoval rozdiel v tom byť medzi živými a žitím. V Paríži boli obklopené ľuďmi, no cítili sa osamelo. No na tomto mieste Monique dokázala niečo zmeniť; použiť svoj talent na zmenu životov ostatných – na čo iné by ho využila? Želala si povedať svojej matke, že sa mylila.

No s *maman* nehovorila viac ako tridsať rokov; možno už bola aj mŕtva. Záblesk bolesti čoskoro vystriedala spomienka na to, čo jej matka spravila. Niektoré veci sa dajú odpustiť, iné zanechajú hlboké rany, ktoré sa nikdy tak úplne nezahoja.

Monique vstala, napravila si sukňu, narovнала blúzku, pošlišla k zrkadlu, upravila si drdol a pokúsila sa o úsmev. Odtiaľ sa na ňu usmievala tvár jej matky, či možno dokonca jej dcéry. Bola individuálna bytosť, no niesla v sebe ženy, ktoré boli pred ňou, aj tie, čo prídu po nej.

Keď položila hrnček do drezu a vybrala sa po kľukatom drevenom schodisku na prízemie, kde bolo kníhkupectvo, pripomenula si, že dnes príde Adeline. Monique cítila, že sa veci začínajú meniť, akoby sa niečo, čo malo doplniť tú skladačku, zrazu pohlo a urobilo miesto poslednému kúsku; vzduch bol odlišný a jej život nestály.

Počas chôdze letmo pozrela na malú nádobu s hlinou na parapete – čoskoro možno rozviaže uzol a vyberie odtiaľ látku z miesta, kde ju pred niekoľkými týždňami zahrabala. Možno.

Keď schádzala dolu, zacítila vôňu kníh – atrament a čerstvý papier, prach a staré zväzky. Miešanie minulosti a prítomnosti. Cítila, ako ju to lieči. Vedela, že knihy sú tam, kde vždy, a čakajú, aby ju nadchli, vystrašili, poučili alebo ozdravili toho, kto bude najbližšie obracať ich stránky.

Keď prechádzala po stmavnutej podlahe kníhkupectva, sukňa sa jej jemne dotkla lýtok. Poznala rozostavenie políc, stojanov a stolov s vysokými komínmi populárnych zväzkov. Vďaka tomu a nepatrnému kúsku svetla, ktoré presvitelo medzerami v drevených okeniciach, nepotrebovala zažínať elektrické svetlo. Siahla po kľučke okna a otvorila drevený rám, odviazala okenice a nakoniec ich zložila späť.

Miestnosť zalialo aprílové slnko. Odrážalo sa jej na tvári ako svetlo reflektora v divadle, osvetľovalo jej hnedú pokožku a oči, ktoré sa trblietali ako drahokamy. Šaty sa zo sivej zmenili na žiarivo žlté a zlaté náušnice žiarili ako hviezdy. Jej kryštál – mesačný kameň – sa jej na mäkkej pokožke krku leskol. Jemne sa ho dotkla.

Potom pokračovala v otváraní okien, akoby bola stelesnením matky prírody; odháňala nekonečnú noc a dovolila jarným dňom, aby konečne ožili.

Adeline hľadela zo zadného sedadla taxíka na tmavé ulice – domy zahalené v hlbokých tieňoch, slabo osvetlené tlmeným oranžovým svetlom roztrúsených pouličných lúčov. Lili sa schúlená a zababúšená do obľúbenej deky opierala o jej bok a dlhé tmavé mihalnice kontrastovali s jej bledou pokožkou. Tá strana Adelinho tela bola teplá a trochu lepkavá od potu. Druhá zostávala studená. Mala na sebe len tenký sveter, keďže neočakávala, že príde takto neskoro.

Cez stmavené okná sa snažila rozoznať tvary a veľkosť budov, aby si mohla predstavovať, ako bude vyzeráť okolie, keď vyjde slnko. No ostrú žiaru svetiel taxíka lemoval závoj temnoty, ktorý jej obmedzoval výhľad a odhaľoval len prázdnu, nerovnú a bezvýraznú cestu pred ním.

Chcela prísť počas dňa. Ale meškania na letisku, nekonečné čakanie na batožinu a taxík túto nádej roztrieštili a teraz už len dúfala, že dokáže nájsť dom, kľúč bude v uzamykateľnej schránke, ako jej sľúbili, a bude zapnutá elektrina.

Keby bola sama, bolo by to iné, pomyslela si, keď hladkala Liliinu ruku, zatiaľ čo jej dievčatko spalo. Keby bola sama, proste by

odomkla a jednoducho sa zvalila na pohovku, matrac alebo na akúkoľvek skromnú časť nábytku, ktorá by bola k dispozícii. No s päťročnou Lili vedela, že musí nájsť vhodné miesto a uistiť sa, že tam sú prikrývky, aby jej dieťa bolo v bezpečí a teple. A božechráň, aby nezabalila Bunnyho.

Šofér bol ticho. Jazdu začal s otrepanými frázami – pýtal sa na ich dovolenku, dôvod ich cesty, pochválil jej francúzštinu –, no Adeline vedela, že jej odpovede ho klamali. Bola však priveľmi unavená na to, aby cudzincovi rozprávala o svojom živote, preto mu zväčša odpovedala jednoslovne. Konverzácia napokon utíchla. Možno si šofér uvedomil, že nerozpráva po francúzsky tak plynulo, ako si spoiatku myslel. Cítila sa trochu nezdvorilo, no v skutočnosti to bolo pre muža požehnanie. Keby mu vysvetlila všetku svoju úzkosť, dôvod, prečo prišla, a svoje obavy, pravdepodobne by skončil v depresii.

Občas zahliadla svoj odraz v tmavom okne – bledá tvár žiarica v tme, kruhy pod očami, pevne zovreté pery a čelo zvrátené od starostí.

Taxík konečne zastavil a spolu s napoly zobudenou Lili opierajúcou sa o Adeline vystúpili. Šofér im položil batožinu k nohám, ona mu poďakovala a otočila sa k zeleným vchodovým dverám.

Zbadala uzamykateľnú skrinku, naľukala kód, a keď sa otvorila a odhalila kľúč, zaliala ju úľava. Vložila ho do zámky a otvorila dvere k ich novému životu.

* * *

Včera v noci jej chvíľu trvalo, než zaspala, takže keď sa zobudila na to, že vedľa nej stojí svieža Lili s nezbedným výrazom a žiarivými očami, cítila sa malátne a vyčerpane. No snažila sa

usmial na pobúrené dievčatko vedľa seba. „Dobré ráno, poklad,“ pozdravila.

„Je to špinavé.“

„Čo je špinavé?“

Svetlo, ktoré prenikalo cez odostreté okná, odhalilo svetlú miestnosť s elegantným – možno trochu zastaraným – nábytkom vrátane starožitnej postele s naškrobenou plachtou a hodvábnou prikrývkou, do ktorej sa zvalila. V rohu miestnosti stálo ozdobné umývadlo s hrdzavou škvrnou od starej vody. Pavúky v rohoch uplietli pavučiny a častice prachu, rozvírené novými obyvateľmi, sa trblietali a tancovali. Ale že sa nad tou špinou pohoršovalo práve dievčatko, ktoré robilo všetko preto, aby sa každý večer vyhlo čisteniu zubov...

„Všetko,“ odpovedala Lili a zvrátila tvár spôsobom, ktorý by mal zobrazovať nechúť, no namiesto toho vyzerala ešte rozkošnejšie ako zvyčajne.

Adeline sa usmiala a podoprela sa lakťami. „To preto, lebo tento dom bol nejaký čas prázdny. Môžeme ho upratať. Máme tu veľmi pekný nábytok!“

Lili sa tvárila pochybovačne, no napokon jemne prikývla.

Na rozdiel od svojej dcéry bola Adeline z domu milo prekvapená. Bála sa totiž, že bude zvlhnutý, zanedbaný či neobývateľný z množstva rôznych dôvodov, a to aj napriek všetkým uisteniam od prenajímateľky. Bol svetlý, a hoci veľmi jednoducho zariadený, bol aj čerstvo vymaľovaný a pre ne dve viac než dostačujúci. Lili bola zvyknutá na rovné línie, čerstvú omietku a ten typ poriadku, aký prináša novozariadený dom v Anglicku. Nejaký čas jej potrvá, kým si zvykne na odhalený kameň, otvorený kozub či drevené schodisko s opotrebovanými schodmi. Ale Adeline v tom všetkom videla krásu – prísť sem bolo možno správne rozhodnutie.

„Poď,“ ozvala sa, náhle odhodila prikrývku a zvesila nohy z postele. „Obleč sa a pôjdeme si dať croissanty na raňajky.“

Jej dcéra opäť pokrčila nosom. „A čo Frosties?“ spýtala sa.

Adeline sa zasmiala. „Neskôr môžeme nejaké kúpiť nazajtra. No teraz nám bude musieť stačiť čerstvé pečivo z pekárne.“ Malo to vyznieť vtipne, no Lili zvyknutá na sladké cereálie so studeným mliekom si len povzdychla a prikývla.

„Dobre, mami,“ rezignovane súhlasila.

O niekoľko minút narýchlo oblečené prešli cez úzku cestu pred domom a postavili sa do radu pred pekárňou za postaršieho muža v modrej bunde, ktorý sa na ne otočil a obdaril ich stručným *bonjour*. Mladý muž so svetlohnedými vlasmi a pôsobivými svalmi za pultom skúsene balil bagetu do tenkého hnedého papiera. Modré džínsy a čierne tričko poprášené múkou mu zakrývala biela záster. Keď elegantne otočil bagetu, jazykom si oblizol kútik úst. Vyzeral až priveľmi dobre a Adelinin túžobný, hladný pohľad prestali zaujímať čokoládové croissanty a namiesto nich pozerala na lahodný kúsok, ktorý ich servíroval.

„Mami,“ ozvala sa potichu Lili, ťahala Adelininu ruku a prerušila jej tok myšlienok.

„Čo sa deje?“ spýtala sa a pozerala na malé, zvedavé oči hľadiace priamo do tých jej.

„Prečo zízaš na toho muža?“

Adeline cítila, ako jej očervenel krk. Zízala? „Netrep, hlupáček,“ odvetila a dúfala, že všetci obyvatelia anglofónnych krajín začujú jej odpoveď. „Pozerala som na tie croissanty. Nevyzerajú výborne?“

Spoza nej sa ozvalo jemné odfrknutie. So zvráteným obočím sa otočila a oči sa jej stretli s lesknúcimi sa tmavými očami starej dámy v zelenom kabáte. Žena jemne pokrčila plecom, žmurkla a ústa sa jej roztiahli do nadšeného úsmevu.

Smiala sa z Adeline? Skutočne *zízala* na muža za pultom, no na jej obranu, *bol* extrémne príťažlivý. Adeline opätovovala jemné pokrčenie plecami a usmiala sa dúfajúc, že tým zamaskuje všetky ostatné možnosti.

Muž podal bagetu žene na začiatku radu a jemne zdvihol pohľad. Jeho oči spočinuli na Adeline a usmiali sa na seba.

Adeline si bola vedomá, že ľudia na námestí aj v rade ju a Lili sledovali. St. Vianne bolo malé mestečko, takže očakávala, že si ju budú všímať. Väčšina ľudí, ktorých stretla, buď prikývli, alebo sa usmiali, no jeden či dvaja sa tvárili, že ich vôbec nevidia. Pekár si taktiež všimol, že je cudzia, no jeho úsmev – aj keď jemný – bol prívetivý.

Na koniec radu sa postavila ďalšia žena a čoskoro sa začala ponad Lilinu hlavu rozprávať o Adeline s mužom vpredu, lebo si myslela, že jej nerozumie.

„Na turistov je priskoro.“

„Áno, ale každým rokom prichádzajú skôr. Je to prínosné pre podniky.“

„Ale nie pre mesto.“

„To je možné.“

Keď si Adeline uvedomila, že sa rozprávajú o nej, očervenela a mala nutkanie povedať niečo ostré. Našťastie si zahryzla do jazyka – nebolo by dobré, keby si vybudovala zlú povesť ešte pred tým, ako sa stretne s Monique. „Vlastne som sem prišla pracovať,“ ozvala sa dokonalou francúzštinou.

Obaja účastníci rozhovoru ho okamžite prerušili a zostali zaskočení, že im rozumela. V jej bezchybnej francúzštine bolo britský prízvuk počuť iba trochu.

„Prepáčte, *Madame*,“ ozval sa muž. „Bolo to od nás veľmi neslušné.“

„To nič,“ odpovedala a usmiala sa.

Úsmev jej opätoval a vystrel k nej ruku. „Patrick Delage, teší ma.“

„Adeline Townsendová.“ Jemne mu potriasla ruku, potom sa otočila k žene, ktorá mala na tvári stále zamrznutý výraz. „A vy ste...?“

„Eva Lenorová.“ Žena kývla, ale nevystrela ruku.

„Teší ma,“ povedala Adeline, akoby bol Evin pozdrav dokonale zdvorilý.

„A kde budete pracovať?“ chcel vedieť muž.

„V kníhkupectve La Petite Librairie.“

Rozšírili sa mu oči. „Och!“ Rýchlo strelil pohľadom po Eve a chvíľu sa zdalo, že sa mu na tvári objavil tieň. „Chápem.“

„A toto je moja dcéra Lili. Povedz *bonjour*, Lili!“ dodala Adeline.

Lili, ktorá mala len základnú znalosť francúzštiny (Adeline jej čítala knihy o *T'Choupin* a Lili ich popri *Príbehoch kráľika Petra* a knižke *Peppa Pig* so záujmom počúvala – jej mladý, tvárny mozog vnímal frikatívne *r* a chýbajúce *h* a osvojoval si jazyk s ľahkosťou), sa ukryla za matkine nohy a zostala ticho. Keď Adeline ľuďom hovorila, že Lili ovláda oba jazyky, reagovali poznámkami ako „úžasné“ či „fíha!“ a žasli nad tým, že Adeline ju ako slobodná matka mala čas učiť. A, samozrejme, mali pravdu. Bolo ťažké to všetko stíhať, najsť energiu na všetky tie veci, čo pre Lili robila. Ale o to predsa ide, nie? Keď ľudia očakávajú zlyhanie, človek začne o to ťažšie pracovať, aby im dokázal, že tú výzvu zvládne.

Keď jej bývalý zradný priateľ Colin vycúval pri myšlienke, že bude otcom, a dokonca jej pred šiestimi rokmi navrhol potrat, keď zistila, že je tehotná, vedela, že na to zostane sama. Tak veľa ľudí ju varovalo, aké to bude ťažké, ale je jednoduchšie sa o dieťa starať sama ako s niekým, kto o to nemá záujem. Takto premýšľala, keď Colina oslobodila od všetkých záväzkov – povedala

mu, že od neho nepotrebuje ani pencu a podľa nej bude lepšie, ak nebude súčasťou ich života. On túto možnosť s úľavou prijal.

„Je hanblivá,“ vysvetlila Adeline, ale Patrick sa už dostal na začiatok radu a objednával si svoj *pain*. Eva prikývla a nútene sa usmiala. „No, rada som vás spoznala!“ Adeline pohladila Lili po vlasoch. Na tomto novom mieste to bolo ťažké. Nemohla očakávať, že jej dcéra sa zrazu začne rozprávať s cudzincami v ich rodnom jazyku.

Napokon si zvolila *pain aux raisins* a *chocolatine* dúfajúc, že budú pre Lili prijateľnejšie než *croissanty*. Muž jej venoval stručné *merci*, keď mu podávala posledné eurá – bude si musieť vytiahnuť viac hotovosti, možno je v centre banka? Nato vzala papierové vrečko s maslovým obsahom a odniesla ho späť do zelených dverí. Na stôl položila dva tanieri a prekrojila pečivo, aby mohla Lili ochutnať z oboch.

Zostávala jej ešte hodina, kým bude musieť ísť do kníhkupectva, no keď zahryzla do *pain au raisins*, pocítila nával nervozity. Ale rozhodla sa, že to je dobrá nervozita. Pretože teraz možno nájde svoj skutočný domov. A ak nie, súdiac podľa vynikajúcich sladkostí oproti, bude môcť svoj smútok utápať v chrumkavom maslovom a čokoládovom pečive.

Adeline s Lilinou studenou rúčkou v tej svojej potlačila sklenené dvere a drgla nimi do malého zvončeka zaveseného na šnúre nad nimi, oznamujúc ich príchod.

Nezameniteľná vôňa atramentu na papieri jej pripomenula knižnice a vôňu čerstvo vytlačených novín, keď ich ako tinedžerka balila do batoha na svoje pravidelné obchôdzky, ale aj vôňu hrubých zväzkov na svojom univerzitnom stole pred tým, ako ten život zanechala za sebou. Za pultom nik nebol a chvíľu za to bola vďačná – dalo jej to šancu zorientovať sa a obzrieť si to tam.

V hlave opäť počula jeho hlas, ktorý jej hovoril, že je šialená – prijať prácu na mieste, ktoré nikdy predtým nenavštívila. No niečo v kníhkupectve v nej už teraz vyvolávalo pocit domova. Jeho steny lemované policami s knihami s chrbtami otočenými dopredu, aby boli viditeľné ich názvy, stoly zaplnené zväzkami rôznych žánrov. Bolo to v dezolátnom stave, zmiešanina starého a nového. To miesto by potrebovalo trochu upratať a utrieť prach, ale bol to príjemný chaos. Naznačoval lásku ku knihám, potrebu radšej preplniť police a nakopíť ich na každom povrchu, než ne-

jakej knihe zaprieť jej miesto. Dúfala, že Lili neokomentuje, že na tomto mieste by tiež bolo potrebné upratať.

„Coucou!“ pozdravila. „Je tu niekto?“

Jej hlas znel v prázdnom obchode veľmi hlasno – ale keby tu niekto bol, určite by počul zvonček, či nie? Mala vôbec vojsť dnu? Možno si na dverách nevšimla nápis „Vrátim sa o desať minút“ alebo „Dnes ráno zatvorené“. No Monique ich určite očakávala, či nie?

Zrazu sa na dreve ozval zvuk podpätkov a na drevenom schodisku za pokladňou uvidela nohy schádzajúce dolu, pohyb farebnej látky, vlnenie sukne, pás, živôtik a napokon celú osobu – jej štíhlu postavu, opálenú pokožku, vlasy vo voľnom drdole. Adeline si za ženiným uchom všimla pero, ďalšie vo vlasoch a bielo-modrý kameň na retiazke na jej krku.

Žena k nej otočila hlavu. „Ste tu!“ Keď schádzala posledné tri schody, znela veľmi nadšene. „Nebola som si istá, či prídete.“

Adeline videla Monique prvý raz v živote, no spoznala jej hlas z telefónu. Usmiala sa a vystrela k nej ruku. „Samozrejme. Prečo by som neprišla?“

Monique hravo pokrčila plecami. „Neexistuje veľa Londýňčanov, ktorí by chceli pracovať v Sainte Vianne. Myslela som, že možno zmeníte názor.“

„To by ste boli prevrapená,“ odpovedala Adeline s úsmevom. „Myslím, že veľa Londýňčanov snáva o tom žiť a pracovať na takomto mieste.“

„Ach, to áno, snívajú!“ Monique ľahostajne mávla rukou. „Ale neprídu. Majú priveľký strach.“

Jej slová Adeline pripomenuli tie Kevinove – ibaže on ich povedal pohrdavo, lebo sa ju pokúšal odradiť. „Je to ten typ sna, ktorý by mal zostať iba snom,“ hádal sa s ňou. „Ľudia v skutočnosti takéto veci *nerobia*.“

Usmiala sa. „No tak som asi človek, ktorý strach nemá.“ Ale až tak statočne sa necítila.

„Áno, tiež si myslím, že nemáte,“ súhlasila Monique pobavenie. „A ty musíš byť Lili.“ Prikrčila sa, aby bola očami na jednej úrovni s dievčatom. „Teší ma, že ťa spoznávam, Lili.“ Zdvihla oči k Adeline. „Rozumie aj po francúzsky? Mala by som hovoriť po anglicky?“

„Netreba, rozumie,“ odpovedala Adeline a pocítila závan pýchy. „Vždy som s ňou používala obidva jazyky.“ Adeline sa pokúsila Lili postrčiť vpred, ale dievčatko zostalo tvrdohlavo stáť za jej nohami. „Dúfam, že zajtra pôjde do škôlky.“

Monique sa s hravým výrazom naklonila dopredu. „Nemusíte to unáhliť, Adeline. Myslím, že vaša Lili tu bude tiež šťastná. Ako sme sa už rozprávali, kým pracujete, je v obchode vítaná.“

Lili stisla Adeline ruku, akoby chcela naznačiť pravý opak.

Monique sa narovнала a vykročila, Lili sa ešte viac schovala za matku. Monique, zanechávajúc za sebou závan kvetinovej vône, pristúpila k drevenej debne na kolieskach, plnej obrázkových kníh. Zohla sa, šaty sa jej nadúvali okolo nôh a zatiaľ čo sa prehrabávala v debne, zostal viditeľný len kúsok podpätku. „Aha!“ ozvala sa. „Tu je to.“ Zdvihla knihu s mačkou na obálke. „Pre dievčatko, ktoré má rado mačiatka.“ Vstala a vystrela ruku s knihou.

Adeline pocítila napätie, keď sa pokúšala silou vôle primäť Lili, aby sa načiahla a knihu si vzala, aby neodmietla Moniquino priateľské gesto. No obávala sa zbytočne, lebo Lili jej pustila ruku a nesmelo sa natiahla po knižku. Hneď ako ju držala v ruke, objala ju, akoby sa bála, že si to Monique rozmyslí a bude ju chcieť späť. „Ak chceš, môžeš si tamto sadnúť a čítať.“ Monique ukázala na malý stôl s kreslami v rohu, ktorého povrch pokrývali pastelky a zničený papier.

Lili krátko, odmerane a s polovičným úsmevom prikývla a, objímajúc knihu, vybrala sa k stolu. Usadila sa do kresla a začala obracať strany. Keď naklonila hlavu, aby mohla čítať, blondavé vlasy jej padli do tváre.

„Ďakujem,“ povedala Adeline. „Máte pravdu. Mačiatka má veľmi rada.“

Monique pokrčila plecami. „Nič to nie je. Myslím, že s knihou bude chvíľu spokojná.“

Adeline prikývla. „Takže...“ Začala gestikulovať.

„Áno. Takže,“ zareagovala Monique s úsmevom, „možno by sme mali začať.“

Adeline súhlasila. Ak má byť úprimná, keď sa ozvala na ten inzerát, veľmi sa na tú prácu nepýtala. Očakávala nejaký pohovor či diskusiu pred tým, ako ju prijme, no určite nie prijatie, aké dostala. Predpokladala však, že bude musieť používať pokladňu, oboznámiť sa s tým, čo majú na sklade, a azda sa aj naučí, ako objednať knihy pre tých, ktorí nenájdu to, čo hľadajú. Monique ju bude musieť zaučiť, no onedlho to všetko bude ovládať.

„Dobre,“ odvetila. „Ako som už spomínala po telefóne, už som v obchode pracovala. No je to dobrých pár rokov.“ *A na kilometre vzdialené od tohto miesta*, pomyslela si pri spomienke na žiarivé svetlá strohého obchodu, pokladňu a zle sediacu uniformu, ktorú si ako tínedžerka obliekala každú sobotu.

Monique opäť mávla rukou. „Myslím, že zistíte, ako odlišne to tu chodí.“

„Nepochybne.“

„A rozhodne to má veľmi ďaleko od práce učiteľky,“ dodala, poukazujúc na Adelininu poslednú prácu.

Adeline sa zasmiala. „Sľubujete?“ zavtipkovala.

Monique na ňu úkosom pozrela. „*Oui*, viem to s istotou,“ odpovedala so všetkou vážnosťou.

Adelinin úsmev zneistel. Prikývla. „Super, skvelé.“ Možno tu vo Francúzsku učiteľov neznevažovali tak ako doma. Kedykoľvek naznačila, že sa chce vzdať svojej profesie v Londýne, ľudia prevracali oči a neodpustili si poznámky o dnešných mladých alebo tvrdili, že by nikdy nepracovali ako učitelia, a zvykli jej hovoriť aj „vtipné“ historky o tom, aké príšerné veci vyvádzali počas svojich školských čias. Tí odvážnejší občas komentovali, aké majú učitelia dlhé prázdniny, a ani si neuvedomili, ako blízko má Adeline k tomu, aby im dala päšťou.

„Podďte. Dáme si kávu. Mali by sme sa porozprávať,“ vyzvala ju Monique a ukázala na schody.

Adeline pozrela na Lili.

„Ach, bude v poriadku. Zvonček nám povie, keď niekto príde. A ak bude niečo chcieť, budeme ju počuť zakričať.“

„Dobre,“ odvetila Adeline pochybovačne a dúfala, že keď sa vrátia, nebude polovica tovaru predaná ďalšiemu zákazníkovi za niekoľko mincí alebo hrst sladkostí. „Mamka ide len na poschodie,“ povedala dcére, a tá prikývla s očami stále upretými na obrázok bieleho mačiatka hrajúceho sa s kľbkom vlny.

Adeline nasledovala svoju novú šéfku po drevených schodoch do malej chodby a do krásnej izby, v ktorej stál stôl z ružového dreva s vyrezávanými drevenými stoličkami, vyblednutá leňoška s naukladanými knihami a kreslo s kvetovaným poťahom. Svetlo z veľkých okien sa rozlievalo po ošúchanom dreve stola, zvýrazňujúc jeho nerovnomernú patinu, a jemne sa dotýkalo čalúnených operadiel stoličiek s ružovým odleskom.

„Môže byť espresso?“

„*Oui, merci,*“ prikývla Adeline, aj keď nebola práve fanúšičkou tohto silného, horkého a príliš malého nápoja. Mala však pocit, že je správne súhlasiť.

„Mám aj čaj, ak chcete,“ ozvala sa Monique vzdialeným hlasom. Adeline sa otočila a uvedomila si, že sa musela vykradnúť z miestnosti, aby pripravila nápoje. V hlase jej bolo opäť počuť náznak smiechu, akoby si uvedomila, že Adeline súhlasila s espressom iba zo slušnosti.

„Nie, ďakujem,“ zopakovala Adeline. „Rada si dám espresso.“

Očami zastala na polici, kde stála zbierka zaváraninových pohárov s práškami rôznych farieb. Možno soľ do kúpeľa? Nie. Keď sa prizrela bližšie, videla, že jeden pohár obsahoval list obtáčajúci sa okolo skla vo vnútri a v druhom ležala na tmavom prášku minca.

Po chvíľke sa vrátila jej hostiteľka s veľkou porcelánovou kanvicou a táckou s dvoma malými šálkami na tanierikoch. Na nich boli aj malé sušienky zabalené v papieroch. Monique s úsmevom položila pred Adeline drobnú šálku. „Ak bude vaša Lili chcieť, mám pre ňu džús,“ povedala.

„Ďakujem.“ Adeline si zdvihla šálku k perám. Prekvapila ju tá jemná, bohatá chuť. „Páčia sa mi vaše poháre,“ kývla k polici.

„Merci,“ odpovedala Monique. „Sú pekné, *non?*“ Niekoľko sekúnd pohľadom skúmala Adelininu tvár, potom sa odvrátila a napila sa zo svojej šálky.

Adeline sa chcela popýtať viac, ale nedokázala nájsť slová. „Takže, zaujíma ma, aký bude môj pracovný čas? A na účty používate Excel alebo iný program?“ vyzvedala ďalej.

Na jej prekvapenie sa Monique hrdelne zasmiala, a to až tak, že musela natiahnuť ruku a chytiť sa stola, aby udržala rovnováhu. „Prepáčte,“ povedala. „Je to odo mňa neslušné, ale... ste typická Britka.“

„Skutočne?“

„Áno. Alebo by som mala skôr povedať, že ste veľmi *métropolitaine*,“ pokračovala Monique. „Ach, neberte to ako urážku,“ rýchlo dodala. „No v Sainte Vianne robíme veci veľmi odlišne.“

„Nemáte... pracovný čas?“

„*Non, mon coeur*, tak to nemyslím. Myslím tým, že vaša otázka je veľmi praktická. No toto nie je veľmi praktický obchod. Tento obchod predáva príbehy.“ Monique rozťahla ruky, akoby chcela poukázať na veľkosť tejto úlohy. „Príbehy sa nezmestia do tabuľky. V našich srdciach, v našich hlavách a v našej predstavivosti zaplňajú toľko miesta, koľko potrebujú. Áno, musíme sa zaoberať peniazmi, otváracími hodinami a všetkým ostatným, čo je nevyhnutné, ako napríklad dane. Ale nevyhnutné neznamená vždy dôležité. Keď sa zaučate na pozíciu v mojom obchode, prvá vec, ktorú o vás chcem vedieť, je to, čo máte v srdci.“

„V mojom srdci?“

„Áno. Prečo milujete knihy? Prečo ste sa sem rozhodli prísť pracovať? Čo vám rozbúši srdce?“

„Ja... mám rada knihy. Asi. Myslím tým, že ich milujem.“

Monique vyzerala pobavené. „Ale samozrejme. No čo je vašou *vášňou*?“

„No, prišla som si sem zlepšiť francúzštinu. Aby... Pred rokmi som začala študovať magisterský stupeň a... nevyšlo to.“ Adeline mala pocit, že sa jej zamotávajú slová. „Absolvovala som učiteľský kurz, potom som učila francúzštinu...“ Uprostred vety sa zasekla.

Monique bola ticho a ešte chvíľu skúmala Adelininu tvár. Potom prikývla, akoby dospela k rozhodnutiu. „To na začiatok stačí. Cieľ. V budúcnosti sa ešte porozprávame. Keď budete pripravená. Alebo keď sa lepšie spoznáte.“ Odchlipla si z *espressa*. „A dokážete ľuďom odporúčať knihy?“

„Pravdaže. A kým som tu, pokúsim sa viac čítať. Rada by som...“ Adeline sa chcela Monique opýtať, čo myslela tým, že sa *lepšie spozná*. Bola to urážka? Alebo neporozumela jej rýchlej francúzštine?

Monique sa k nej naklonila, mesačný kameň sa jej kýval na retiazke. „Áno, áno, to všetko je v poriadku,“ povedala. „No nedúfam v to, že sa proste naučíte vyplňať objednávky alebo nájsť najnovší krimi triler či knihu na povinné čítanie do školy. Dúfam, že zistíte, ako vybrať správnu knihu pre zákazníka...“ Nato si potľapkala dlaňou po hrudi. „Odtiaľto. Zo srdca.“

„Ó áno. Isteže. Budem sa snažiť.“

„Non,“ ozvala sa Monique neústupčivo. „Nemôžete sa snažiť. Musíte *cítiť*.“ Pozrela do Adelininej tváre a v očiach sa jej zračilo trochu šibalstva. „Vidím, že sa usilujete, že chcete tak veľa. Ale to je len úsilie, však? No ja dúfam, že tu sa nenaučíte len *snažiť sa* či *nútiť sa*, ale naučíte sa *žiť, byť* a vnímať.“ Potukala si prstom po spánku, a aby to zdôraznila, našla jedno z pier a vytiahla ho. „Dobre?“

Adeline začala premýšľať, či nespravila chybu. Jasné, že vedela, že malé nezávislé kníhkupectvo v neznámej francúzskej dedine nebude fungovať ako Waterstones, ale myslela si, že rozumie, čo sa od nej očakáva.

Monique jej neistá odpoveď nadchla. „Ach, ste ako ostatní! Keď som sem pred rokmi prvý raz prišla, nazývali ma čarodejnicou. Hovorili, že som šialená. Časom však pochopili, že správna kniha je viac ako len príbeh na pobavenie, *non*? Správna kniha nás môže vyliečiť, prihovoriť sa nám a pomôcť nám cítiť sa dobre.“

„Naozaj? Myslím, že áno, vlastne som si istá,“ koktala Adeline.

Obe si odpili z kávy a hľadeli na seba poza porcelán. „A hovoriť, že ste čarodejnica?“ pokračovala Adeline nervózne. Pokúsila sa zasmiať, ale zvuk, ktorý vydala, znel skôr ako jednoslabičné zakňučanie. „Prečo... prečo by si to mysleli?“

Monique zažiarili oči. „Ludia si myslia, čo chcú. Majú na to právo.“

„Samozrejme, ale...“

„Uvidíte.“ Monique vstala a Adeline ju nasledovala. „Niektoré moje metódy sú možno trochu nezvyčajné, ale fungujú. Niektorí ľudia by ich možno nazvali duchovnými, zvláštnymi či dokonca čudnými.“ Trochu sa naklonila dopredu. „A áno, niekedy v tom je trochu mágie. No postupom času si ľudia uvedomili, že to, čo robím, je dobré a robím to s láskou. Lebo v La Petite Librairie nedávame vždy našim zákazníkom to, čo chcú. Ale vždy im nájdeme to, čo potrebujú.“